

ESIC Nieuwsbrief

Europees Studie- en Informatiecentrum v.z.w.

ESIC is lid van de Europese Beweging-België en UEF-Belgie

ESIC Nieuwsbrief verschijnt met de steun van de Provincie Antwerpen

In dit nummer

<i>Waslijst aan uitdagingen</i>	4
<i>Politieke Unie</i>	5
<i>Europese begroting</i>	7
<i>Extern beleid</i>	8
<i>Interne markt</i>	10
<i>Landbouw en vissertij</i>	11
<i>Overheidsschuldencrisis</i>	11
<i>Euro- en bankcrisis</i>	13
<i>Energiebeleid</i>	14
<i>Groei en werk</i>	15
<i>Justitie en binnenlandse zaken</i>	16

**HERNIEUW
uw
ABONNEMENT**

Met steun van

✕ *Opinie* ✕

Het jaar 2011 was een crisisjaar dat kon tellen. Bankcrisis, overheidsschuldencrisis en economische recessie treden samen op. De laatste twee jaar heeft de Europese Unie dicht bij de 'afgrond' gestaan. De ene crisis veroorzaakte en versterkte de andere crisis. Deze kettingreactie was voorspelbaar. Zij die er voor waarschuwden werden niet gehoord. Voorspellingen werden alsmaar pessimistischer, omdat de 'goede oplossingen' zomaar niet voor iedereen acceptabel zijn of waren.

Toch is het Europese niveau het enige niveau waar er innovatieve en helende effecten van mogen worden verwacht. Op nationaal vlak werden de oplossingen ondraaglijk lang uitgesteld. Deze 'verstrengelde crisistoestand' werkt verlamdend op de nationale verantwoordelijken. Dure woorden als 'de democratie werkt niet meer' of 'de banken moeten de crisis maar betalen' of 'doe wat je wil, maar raak mij niet', helpen ons niet echt.

De ene Europese top-van-de-laatste-kans volgde op de andere (tot nu toe reeds acht). Telkens vielen er principiële beslissingen, waarvan de uitvoering veel tijd zal vergen. Vaststaat dat de beslissingen er enkel onder druk van externe factoren kwamen. Een langetermijnvisie was

Abonnement:
Jaarabonnement

PER e-mail
7.50 euro/4 nummers

Bankrekening: 220-0316957-94

PAPIERVERSIE
10 euro/4 nummers
Enkel voor bibliotheken en instellingen

er amper. Telkens waren de financiële markten ontgoocheld over de resultaten (zij verwachtten onmiddellijk zichtbare effecten) en moest het carousel van nieuwe onderhandelingen (tussen de 27 respectievelijk de 17 lidstaten) worden hervat. In 2012 zal deze toestand zich herhalen.

Een paradox werd zichtbaar: er kwam in korte tijd een grote sprong voorwaarts en toch is die onvoldoende. Ten eerste: de noodzakelijke hervormingen werden te lang uitgesteld (waardoor de kostprijs veel hoger werd, dan als het probleem eerder zou zijn aangepakt). Ten tweede: de genomen beslissingen beoogden enkel een oplossing op korte termijn (tijd winnen,,,,,, daar ging het om). Ten derde: de lidstaten wensen maar met mondjesmaat hun soevereiniteit over te dragen, hoewel het steeds gaat over een gedeelde soevereiniteit. Ten vierde: kredietratingsbureaus kunnen verzwakte nationale autoriteiten op de knieën krijgen door hun rating te verlagen en hen zodoende de toegang tot publieke financiering te bemoeilijken of zelfs af te snijden. Ten vijfde: de exclusieve rol van de Europese Raad, met uitsluiting van de Europese Commissie en het Europees Parlement, beperkt de legitimiteit van de genomen beslissingen. Ten zesde: de omzetting van de principiële beslissingen in wetteksten is een oefening die nog veel remmende bepalingen kan genereren.

De inmiddels gemaakte sprong 'voorwaarts' is aanzienlijk te noemen. Toch zijn de tekortkomingen van het nieuwe systeem duidelijk: afwezigheid van een economisch of fiscaal beleid uitgevoerd door de Europese Commissie, en toezicht door het Europees Parlement. Deze en vorige stappen kunnen zich ofwel in de sfeer van het intergouvernementele ofwel van het pre-federale situeren. Van het intergouvernementele weten we (door de negatieve ervaring met de Strategie van Lissabon) dat die benadering Europa roemloos naar de afgrond duwt. Blijft de federale of pre-federale weg. Deze benadering, met veralgemening van de communautaire methode, meerderheidsbeslissing in de Raad van ministers en medebeslissing door het Europees Parlement, moet nu doorbreken om een onafwendbaar verval van Europa te voorkomen. De Europese Unie heeft niet veel tijd meer. De afwezigheid van die beslissingen heeft reeds voor een aanzienlijk verlies aan welvaart in de EU gezorgd. Kunnen de nationale regeringen de boot blijven afhouden en hun legitimiteit behouden?

We moeten van de Europese staats- en regeringsleiders geen moedig en doortastend beleid verwachten. Dat is de les die we in 2011 geleerd hebben, stelt Guy Verhofstadt. Dit impliceert heel duidelijk dat de Europese leiders onderling maar kleine stapjes zullen zetten. De structurele en institutionele aangelegenheden grondig hervormen wordt alleen maar mogelijk door de snelle samenroeping van een nieuwe Europese Conventie (weliswaar met een evenwichtige samenstelling). Het resultaat moet zijn een nieuw Europees verdrag dat de nodige nieuwe instrumenten en bevoegdheden voorziet om Europa op een pre-federale of federale wijze te besturen in het belang van iedereen.

Berlijn zou bereid zijn om de politieke en economische aspecten samen te doen vorderen. Frankrijk daarentegen kiest nog resoluut voor de intergouvernementele methode. Indien men het budgettaire, het economische en het fiscale beleid, en de daarmee samenhangende soevereiniteit, aan Europa overdraagt dan is er sprake van een kantelmoment in de richting van een federaal concept voor Europa. Uiteraard is er méér nodig om een voldragen federale structuur voor de Europese Unie te bereiken.

Tot slot een zeer gedurfde hypothese. Waarom rekken Merkel en Sarkozy het proces van samenwerking en solidariteit? Wat is het effect om bij elke top-van-de-laatste kans, door telkens 'kleine' stapjes te zetten? Voor een aantal eurolanden is het reeds twaalf uur en zit de tijd erop. Zit er een 'agenda' achter die strategie? Willen Duitsland en andere 'orthodoxe' lidstaten van de eurozone bepaalde landen uit de 'periferie' uitroken en (geheel of gedeeltelijk) naar de exit dwingen? Is dat (berekende) opzet goedkoper dan de bodemloze put te vullen, die roekeloze regeringen in de periferie hebben nagelaten? Hiermee hebben we niet geantwoord

op de vraag of die problemlanden nog de wil of de capaciteit hebben om zich uit de problemen te werken. De toekomst zal het ons leren. Maar zullen er dan niet een aantal taboes sneuvelen die aan de grondslag van de Europese integratie liggen?

Eerlijkheid noopt tot het vermelden van andere redenen voor de moeizame vooruitgang: vooreerst het overwinnen van interne politieke weerstanden (de overdracht van nationale bevoegdheden ligt zeer gevoelig), de standpunten van Frankrijk en Duitsland staan soms diametraal tegenover elkaar, de mentale aanpassing bij de leiders van de eurozone gaat ook maar stapsgewijs, en tenslotte staan er in Frankrijk (2012) en in Duitsland (2013) verkiezingen voor de boeg...

Wie durft te beweren dat Europa geen thriller beleeft?

WEBSITE Belangrijk bericht

Sinds eind december 2011 is de **website van ESIC**,
www.europadebat.be
geüpdated

Vermeldenswaard is de invulling van de sectie **EuropaDebat**, die naast EuropaInfo, een plaats wordt waar zeer veel vragen worden gesteld. Er zijn zo veel onbeantwoorde vragen over Europa. Deze website wil bescheiden bijdragen tot een noodzakelijke bewustwording.

De website EuropaDebat wil de visie van het **Europees federalisme** ruimer bekend maken in Vlaanderen.

BEGELEIDING, ONDERSTEUNING EN ADVIES

Als een gratis dienst biedt ESIC aan belangstellenden - studenten of volwassenen - de mogelijkheid om ESIC te raadplegen voor begeleiding, ondersteuning of advies over een thema/activiteit dat binnen de sfeer van de bevoegdheden van de EU ligt.

Contact met Robert Verschooten
Tel: 03/238.97.74
e-mail esic@skynet.be

Waslijst aan uitdagingen

Understatement

Dat de Europese Unie voor enorme strategische uitdagingen staat, is een understatement, stelt Javier Solana, voormalig Hoge Vertegenwoordiger voor het Externe beleid van de EU. Europa is in 2011 beginnen daveren op zijn grondvesten toen de landen crisisen zich verplaatsten van de perifere landen naar de kernlanden. In deze tijden van diepgaande geopolitieke veranderingen, waarin een sterker Europa broodnodig is, wordt zijn weerbaarheid - om niet te zeggen, zijn bestaan - ter discussie gesteld, vervolgt Solana. (De Tijd - 28/12/2011)

Strategische visie

In 2012 zullen we moeten leren dat er behoefte is aan méér politieke integratie en méér financiële regulering, aan een legitiem en transparant institutioneel kader en aan consensus. Voor elk probleem is er een oplossing, als we vertrekken van een duidelijke, strategische visie, zegt Javier Solana. (De tijd - 28/12/2011)

Koerswijziging

Guy Verhofstadt, europarlementslid en fractieleider, stelt: 'Voor mij moet 2012 het jaar van de koerswijziging worden voor de Europese Unie. We moeten een kwantsprong maken naar een fiscale, economische en politieke unie onder echt Europees leiderschap. Er moet een einde komen aan het falend intergouvernementalisme en de Merkozy-ontmoetingen, die tot halfslachtige maatregelen leiden.' (dec 2011)

Jaar van de waarheid

2012 dient zich aan als het jaar van de waarheid. De komende twaalf maanden moet duidelijk worden of de alom geprezen budgettaire orthodoxie het juiste recept is om uit de huidige malaise te geraken. Wat de markten vooral vrezen, is de impact op de economische groei. Besparingen knagen aan de binnenlandse vraag. (BNPPBF - 12/2011)

En de euro?

Een gebrek aan vertrouwen wordt voor een belangrijk stuk gevoed door de vele vragen rond de toekomst van de eurozone. Op de laatste topontmoeting hebben de Europese politici vooral gewerkt aan een verbetering van de fundamenteën. Een tegen maart 2012 uit te werken akkoord moet meer eenduidigheid creëren op het vlak van begrotingsorthodoxie. Het wil Europese instellingen grotere bevoegdheden geven om toe te zien en controle uit te oefenen over het beheer van de staatsfinanciën in de individuele lidstaten. Mooie intenties, maar daarmee kalmeer je niet de markt. (BNPPBF - Invest News - december 2011)

Bescherming van wispelturige markten

De markt maakt zich vandaag vooral zorgen over de terugbetalingscapaciteit van een aantal landen en het gebrek aan afdoende mechanismen om de toegang tot de kapitaalmarkten voor die landen open te houden. Europa bouwt aan de lange termijn toekomst van de euro, maar bouwt ondertussen onvoldoende verdedigingsmechanismen op om zich op korte termijn te beschermen tegen de gevaren van een wispelturige en angstige markt. (BNPPBF - Invest news - december 2011)

Meningsverschillen

De meningsverschillen over het beleid zijn min of meer nationaal getint. Duitsland is de koploper van het budgettaire conservatisme, terwijl de Angelsaksische landen nog steeds de beginselen van John Maynard Keynes trouw blijven. Die verdeeldheid bemoeilijkt de zaken enorm, omdat alleen nauwe internationale samenwerking een oplossing biedt voor de mondiale onevenwichten, die nog steeds aan de basis liggen van de crisis. (De Tijd - George Soros, financier en filantroop - 27/12/2011)

Doemscenario's voor 2012

- Schuldencrisis in de VS: de markten hebben een eventuele crash van de Amerikaanse dollar nog niet verrekend;
- eurozone valt uit elkaar: het verdwijnen van de euro of een gewijzigde club van eurolanden is nog niet helemaal verrekend;
- spanningen in het Midden-Oosten: het nucleaire programma van Iran baart steeds meer zorgen;
- negatieve rente houdt aan: ook in 2012 zal het moeilijk zijn om een positieve reële rente te halen;
- sociale spanningen lopen op: zal de bevolking de zware besparingen door de overheden blijven aanvaarden?

(Netto - PVM - 16/12/2011)

Mijnenveld rond de euro

Vijf grote uitdagingen:

- Grieks bankroet: dit scenario blijf reëel; de regering Papademos slaagt er maar niet in tastbare besparingsmaatregelen door te voeren;
- Franse afwaardering AAA-status: daardoor zou Frankrijk in een andere liga spelen dan

Duitsland; de kredietbeoordelaars dreigen ermee de ratings van de hele eurozone en zelfs van alle Europese lidstaten te verlagen als een krachtige oplossing van de eurocrisis uitblijft;

- ruzie over verdragswijziging die de strenge begrotingsdiscipline in steen moet beitelen: de eindmeet ligt op de Europese top van 30 januari 2012, hetgeen zeer krap is; Van Rompuy heeft gezegd dat die over groei en jobs zal gaan;
- Europees kanon: Europa beschikt nog altijd niet over een bazooka, een gigantisch kanon met veel geld om speculanten af te schrikken; de vraag om het noodfonds een banklicentie te geven, zodat het noodfonds onbeperkt kan putten uit de reserves van de ECB, ligt tegen de EU-top van begin maart 2012 zeker op tafel;
- de Europese meerjarenbegroting (2014/2020) dreigt verweven te geraken met de eurocrisis; er wordt al gesproken van een begrotingsunie.

(De Tijd - KVH - 31/12/2011)

Politieke unie

Strategische opstelling

Om de juiste strategische opstelling te bereiken moeten de Europeanen, volgens Jan Techau van Carnegie Europe, vijf zaken in het oog houden:

- de Europeanen moeten realistischer worden over de grenzen van Europa, invloed en afhankelijkheid van de wereldmarkten;
- om naar buiten sterk te zijn hebben de Europeanen de sociale cohesie thuis en op Europees niveau nodig; hetgeen hen samenhoudt steunt op de legitimiteit van het integratieproject; alleen een participatieve omwenteling zal de legitimiteit van de integratie versterken;
- de Europeanen moeten rijk blijven;
- een strategische opstelling is onhoudbaar zonder een nauw partnerschap met de VS;

- de Europeanen hebben nood aan een beperkte, maar ambitieuze externe relaties agenda; niet een wereldgericht Europa, maar een selectief Europa moet dit Europa strategisch leiden; het omvat nabuurschapsbeleid, militaire capaciteit, energie, Azië en wereldhandel. (European Voice - 20/10/2011)

Extra termijn?

Het mandaat van Herman Van Rompuy, als voorzitter van de Europese Raad en als voorzitter van de eurozone topontmoetingen, loopt tot eind juni 2012. De Europese leiders lijken geneigd om Van Rompuy nog een extra termijn van 2 1/2 jaar te gunnen omdat hij goed gepresteerd heeft in die functie. (European Voice - ST - 3/11/2011)

Willy De Clercq (1927-2011)

Willy De Clercq zal worden herdacht als een Europees federalist. Enkele ideeën van hem: 'Hoe meer je centraliseert bovenaan, hoe meer je moet decentraliseren onderaan, anders wordt de kloof tussen de bureaucratie, het beleid en de bevolking onoverbrugbaar'. Een andere mening uit 1992 luidt: 'Europa is een merkproduct dat op de markt moet worden gebracht en dat impliciet de koesterende zorg door Europa voor zijn bevolking moet oproepen'. Hij stelde dat 'het Parlement te weinig gebruikt wordt om de bevolking met de Europese Unie te verbinden' en hij verdedigde het verstrekken van meer bevoegdheden aan het Parlement. (European Voice - AG/CB - 3/11/2011)

Werkprogramma 2012 Europese Commissie

De Europese Commissie heeft op 15/11/2011 het werkprogramma voor 2012 goedgekeurd, getiteld 'Van een nieuw Europees elan naar tastbare resultaten.' De belangrijkste prioriteiten zijn:

- de hervorming van de financiële sector moet in 2012 worden voltooid, met nadruk op bescherming van investeerders en maatregelen om de overheidsinkomsten te beschermen tegen, bijvoorbeeld belastingparadijzen en btw-fraude;
- de eenheidsmarkt: de digitale interne markt en een brede consumentenagenda;
- economisch herstel in combinatie met veel werkgelegenheid en de verdere vormgeving van een duurzame economie;
- de EU streeft naar een breed scala aan handelsovereenkomsten;
- de markt maakt zich vandaag vooral zorgen om de terugbetalingcapaciteit van een aantal landen en het gebrek aan afdoende mechanismen om de toegang tot de kapitaalmarkten voor die landen open te houden;
- een lijst van initiatieven om de administratieve last te verlichten;
- het startsein geven aan een debat over de prioriteiten van de Unie in 2013.

(Vleva - 15/11/2011)

Extra Europese top

De staats- en regeringsleiders van de Europese Unie komen op 30 januari 2012 opnieuw bijeen om zich te buigen over jobs en werkgelegenheid. Dat wordt volgens Herman Van Rompuy de grote uitdaging in een periode waarin vele lidstaten met nulgroei en sommige met een recessie worden geconfronteerd. De leiders zullen zich ook opnieuw buigen over de aanpak van de eurocrisis. Tegen eind januari moeten de eurolanden de onderhandelingen over een nieuw verdrag afronden. Dat verdrag moet budgettaire discipline in de eurozone verzekeren. (De Tijd - 20/12/2011)

Balans Poolse voorzitterschap

De Poolse regering heeft het voorbije jaar de hele Poolse ambtenarij een Europees bad gegeven. De Europese reflex zit nu ingebakken op alle niveaus van de administratie. De Poolse premier, Donald Tusk, heeft zich de voorbije jaren een uiterst Europees profiel aangemeten. Tijdens het Poolse voorzitterschap (2e semester 2011) ontpopte hij zich tot een goede spelverdeler aan de zijde van Herman Van Rompuy. De bittere smaak van de periode van de Kaczynski's is weggeveegd. Polen reed, tijdens zijn voorzitterschap, een naadloos koers. Polen heeft zich opgeworpen als de spreekbuis van de 'nieuwe' oostelijke lidstaten. In eigen land wordt het pleidooi voor meer Europese federatie verbonden met de eurocrisis. De regering wil voorkomen dat Polen aan de zijlijn komt te staan, nu de eurolanden onder druk van de crisis nauwer gaan samenwerken. (De Tijd - KVH/EO - 29/12/2011)

Salarissen eurocraten

De Europese Commissie en de lidstaten zitten op ramkoers over de salarissen van de Europese ambtenaren. De lidstaten vinden het ongehoord dat de Europese ambtenaren in crisistijd opslag krijgen en willen de salarissen door het Europese Hof van Justitie laten bevriezen. De ambtenaren zouden 1,7% meer verdienen. Maar door de hoge Belgische inflatie (3,5%) verliezen de ambtenaren in reële termen 1,8% koopkracht. (De Tijd - 30/09/2011)

Europese begroting

Krachtmeting met de lidstaten

Het Europees Parlement is in een krachtmeting verwickeld met de lidstaten over de werkregels die aan de grondslag moeten liggen voor de uitkering van Europese fondsen. Het Parlement wenst meer inspraak in de financiële controle. Er is een vraag om meer gedetailleerde jaarlijkse rapportering door de nationale overheid. Het Poolse voorzitterschap startte reeds onderhandelingen over deze principes voor de volgende drie jaar, dus ook tot in het volgende MFK (2014-2020). Sedert het Verdrag van Lissabon heeft het Europees Parlement medebeslissing om de financiële regelingen te wijzigen. Een akkoord is dringend als men het reeds wil toepassen op de begroting voor 2013. (European Voice - CB - 20/10/2011)

Europese begroting 2012

De regeringen van de 27-lidstaten en het Europees Parlement zijn het in Brussel eens geworden om de uitgaven in de begroting 2012 te beperken tot 129 miljard euro. Daarmee mogen de uitgaven volgend jaar zo'n twee procent hoger liggen dan in 2011. De beperking werd opgelegd door de Europese regeringen. Er is duidelijk sprake van een 'bezuinigingsbegroting'. Het akkoord is een nederlaag voor het Europees Parlement dat een begroting van 133,1 miljard euro had ingediend (+5,23%). De EU-begroting vertegenwoordigt minder dan 1% van het Europees bbp. (De Standaard - 21/11/2011)

Wie beheert Europees geld het slechtst?

Aangespoord door de kritiek van de auditeurs van het Europese Rekenhof, heeft de Europese Commissie de landen genoemd die als slechtste beheerders van Europese fondsen te boek staan: Tsjechië, Italië en Spanje. De grootste problemen werden

opgetekend voor bestedingen in Europese cohesie, landbouw, onderzoek, administratiekosten (in verminderende orde). (European Voice - CB - 17/11/2011)

Meerjarig financieel kader (MFK) (1)

De Europese Commissie werkt ijverig voort aan de meerjarenbegroting voor de periode 2014-2020. In twee domeinen liet ze reeds in haar kaarten kijken. Het onderzoeksprogramma zou over 7 jaar een totaal van 80 miljard euro ontvangen. Het verzamelpakket Horizon 2020 wil onderzoek en innovatie bevorderen door de aandacht te leggen bij de wetenschappelijke doorbraken en de omzetting in producten en diensten. De Commissie wil bovendien de administratieve rompslomp zichtbaar beperken. In het domein Binnenlandse Zaken, werd een mededeling van de Commissie gepubliceerd met de naam: 'Een open en veilig Europa bouwen voor de periode 2014-2020'. In totaal zou er 10,7 miljard euro worden uitgetrokken, of een verhoging met 40% t.o.v. vorige meerjarige periode. Het aantal steunfondsen zal worden verminderd van zeven tot twee. Een nieuw fonds 'Asiel en migratie' krijgt 3,9 miljard euro om een geïntegreerd migratie- en asielbeleid mogelijk te maken. Een ander nieuw fonds voor de interne veiligheid zou 4,6 miljard euro ontvangen. Dit fonds zal de strategie voor de interne veiligheid, de politiesamenwerking en het beheer van de buitengrenzen op zich nemen. Ook in dit domein zullen vereenvoudigde regels van toepassing zijn. (CeD - 18/11/2011)

Meerjarig financieel kader (2)

Besprekingen over dit kader hebben tijdens het twee semester 2011 weinig opgeleverd. Het VK en Zweden protesteren tegen de hoge landbouwuitgaven. De armere lidstaten hebben bezwaar tegen de onaangepaste middelen die aan regionale ontwikkeling worden besteed. De benadering van het

Poolse voorzitterschap bestaat er in om bij elke uitgavenlijn vast te stellen hoe de besteding zou kunnen worden toegewezen aan elk beleidsdomein. Verschillende landen verzetten zich tegen het Duitse voorstel om de cohesiebestedingen voor een lidstaat te verminderen indien het de limiet van zijn overheidsdeficit overschrijdt. Andere landen zijn verontwaardigd over het voorstel om

'transitieregio's' in het leven te roepen, waar het inkomen per persoon tussen 75 en 90% van het EU-gemiddelde ligt. Het Deense voorzitterschap (1e semester 2012) wil het aantal belangrijke problemen beperken en de belangrijkste beslissingen identificeren. Een akkoord over het MFK willen de Denen eind 2012 bereiken. (European Voice - ST - 8/12/2011)

Extern beleid

GRENSAKKOORD

Servië en Kosovo hebben een akkoord bereikt over een van de meest heikle kwesties tussen beide landen: de controle van de grensovergangen. De Serviërs en de Kosovaren zullen gaandeweg gemeenschappelijke grensposten oprichten met een 'evenwichtige aanwezigheid' van Servische en Kosovaarse politie en douaneambtenaren. De Europese missie zal toezien op de uitvoering van het akkoord. (De Standaard - 5/12/2011)

Uitstel toetreding Servië

De staats- en regeringsleiders van de 27 EU-lidstaten hebben de beslissing om Servië het officieel statuut van kandidaat-lidstaat toe te kennen, uitgesteld tot maart 2012. De gespannen relaties van Servië met de afvallige provincie Kosovo hebben verschillende lidstaten ertoe aangezet om een meer terughoudende houding aan te nemen. (De Standaard - 9/12/2011)

Kroatië tekent verdrag

Op 9 december 2011 heeft Kroatië in Brussel het verdrag over de toetreding tot de Europese Unie ondertekend. Als alle lidstaten het verdrag bekrachtigen, kan Kroatië vanaf 1 juli 2013 lid zijn. Het land, dat de 28ste lidstaat wordt, wordt beloond voor verregaande democratische en economische hervormingen. (De Standaard - 10/12/2011)

Na vertrek uit Irak

De Amerikaanse president Barak Obama plant, na de terugtrekking van het

Amerikaanse troepen uit Irak, een versterking van de militaire aanwezigheid in de Perzische Golf. (De Morgen - 30/10/2011)

G20 in Cannes

De top van de G20 eindigde in een sisser. Een vaag slotcommuniqué was absoluut niet het krachtadig antwoord waar de financiële markten op rekenden. Bondskanselier Merkel meldde dat er geen akkoord is bereikt om de middelen van het IMF te verhogen. De Franse president stelde dat er wel een akkoord is onder de G20-landen om het IMF meer vuurkracht te geven, maar dat de leiders pas in februari 2012 zullen beslissen hoe dat zal gebeuren. (De Tijd - PDG - 5/11/2011)

Turkije lacht met ziek Europa

De Turken willen niet meer bij de Europese Unie. Volgens een recent onderzoek ziet nog maar 38% van het Turkse volk EU-lidmaatschap zitten (in 2005 nog bijna 80%). Dit 'afscheid' baart de voorstanders van EU-lidmaatschap grote zorgen. De eerste 9 maanden van 2011 heeft Turkije een groei van 9,6% verwezenlijkt (hoger dan China). 'We hadden de groei van de laatste jaren niet kunnen realiseren als we lid van de EU waren geweest', stelt econoom Suleyman Yasar. 'Neem het afgelopen jaar, de Turkse regering heeft de waarde van de Turkse munt stapsgewijs verminderd en heeft zo een extra impuls gegeven aan de export. Politiek analist Temel Iskit constateert het toenemend leedvermaak bij de Turken. Iskit meent dat de Turkse arrogantie van de laatste tijd gevaren in zich herbergt. Hij zegt: 'Onze economie is in sterke mate afhankelijk van de handel met de

EU-landen. Als het in Europa slecht blijft gaan, dan kan het niet anders dan dat de Turkse economie ook klappen krijgt.' (De Standaard - E. Balci - 15/12/2011)

Steil oplopende schulden in China

China staat aan de rand van het bankroet, waarschuwt de Chinese hoogleraar Larry Lang. Een vastgoedzeepbel en steil oplopende schulden zadelen het land op met een nauwelijks te dragen last. En de vervalste statistieken heeft China gemeen met Griekenland. Lang nam geen blad voor de mond. De hoogleraar financiën van de universiteit van Hongkong, waarschuwde dat het regime stilaan platzak is. De overheidsschuld is opgelopen tot 4200 miljard dollar. Meer dan de helft zijn schulden van vooral lokale overheden. Elke provincie in China is een Griekenland', stelt Lang. (De Tijd - EZ - 18/11/2011)

Myanmar strategische spil?

Schoorvoetend vlijt Myanmar - het vroegere Birma - zich weer in de gratie van de internationale gemeenschap. Vooral de Aziatische burenen willen het land uit zijn isolement halen. Maar ook de VS zoeken stilletjes toenadering. Het land kan een cruciale rol spelen in het geopolitieke spel om de politieke en militaire macht in Zuidoost-Azië. Gelegen tussen India en China kan Myanmar uitgroeien tot een strategische pion om de groeiende Chinese invloed in de regio een halt toe te roepen. (De Tijd - EZ - 18/11/2011)

Botsen Azië's grootmachten op zee?

Onlangs werd een onderzoeksschip van India door de Chinezen gemaand de Zuidelijke Chinese Zee te verlaten. Het schip voer wel in internationale wateren. Het Chinese ministerie van Buitenlandse Zaken verklaarde: 'We verzetten ons tegen elk land dat olie of gaswinning wil ontplooiën in wateren die onder Chinese wet vallen.' De regering van India antwoordde onmiddellijk: 'Onze samenwerking met Vietnam of met gelijk welk ander land, geschiedt steeds in overeenstemming met

internationale wetten, normen en conventies. De samenwerking met Vietnam in het domein van energie is zeer belangrijk. Maatschappijen uit India hebben hierin reeds zwaar geïnvesteerd en zoeken hun werkzaamheden nog uit te breiden.' (New Europe - J. Singh - 30/11/2011)

Georgië sluit akkoord met Rusland

Op 2 november 2011 deelde Moskou mee een akkoord bereikt te hebben met Georgië, waardoor het zal kunnen toetreden tot de Wereldhandelsorganisatie (WHO) in de loop van de maand december. Door dit lidmaatschap kunnen de buitenlandse investeerders beter beschermd worden en kunnen de relaties met de EU verbeteren. Rusland probeerde reeds 18 jaar lang toe te treden tot de WHO. (New Europe - 6/11/2011)

Crisis in groeilanden?

Ook in de groeilanden slaat de crisis toe. De groei is niet meer vanzelfsprekend. In Brazilië groeide de economie het afgelopen kwartaal zelfs helemaal niet meer (R. Mooijman). China zit gevangen in zijn succesverhaal. Het heeft nog te veel hervormingen voor de boeg en houdt steeds meer rekening met nog tien jaar Europese problemen en een deglobalisering van de wereld (J. Holslag). De industriële productie in India zakte in oktober met 5,1% tegenover een jaar geleden. Premier Singh is stilaan vleugellam. Economen verwachten dat de groeilanden zullen blijven groeien, maar minder snel dan voorheen. (De Standaard - 10/12/2011)

Meer protectionisme?

Volgens Karel De Gucht, eurocommissaris voor Handel, 'Heeft Europa er in Cannes (G20) moeten voor zorgen dat Doha boven water bleef. Europa wil eerst Doha afwerken, om dan onderwerpen als energie, intellectuele eigendom en investeringen aan te pakken. Anderen willen direct die andere onderwerpen aanpakken, maar volgens De Gucht heb je geen platform als je niet eerst Doha afwerkt. Er is een aanzwellend protectionisme. In het

begin van de crisis viel dat nog mee, maar je merkt dat de nieuwe protectionistische maatregelen blijven bestaan. Het is een structureel protectionisme om de eigen bedrijven te beschermen en te bevoordelen. Om dat aan te pakken heb je een akkoord in de Doharonde nodig.' (De Tijd - DDW - 6/12/2011)

Welk nieuw Midden-Oosten?

De VS lieten een politiek vacuüm ontstaan als gevolg van het immobilisme van de regering in Israël. Dat vacuüm werd nu gevuld door de 'Arabische lente'. Europa sloeg de toegang voor Turkije dicht. Turkije borg de ambitie van lidmaatschap van de EU op en koos voor een

rol als grootmacht in het Midden-oosten. Deze (Sunnitische) regionale superioriteit zal Turkije vroeg of laat in conflict met Iran (Sjiitisch) brengen. Indien Turkije erin slaagt die hegemonie te vestigen, dan zijn de radicalen de verliezers, en dat weten ze. Turkije vaardigt sancties uit tegen het regime van Assad en trok zijn steun aan het regime van Assad in. De Arabische Liga schorste het Syrische lidmaatschap op. Saudi-Arabië en Jordanië menen dat het tijd is voor Assad om op te stappen. Israël bevindt zich in een steeds moeilijker positie. Zonder strategische heroriëntering zal Israël zich internationaal steeds meer isoleren. (12/2011)

Interne markt

Gaten van de interne markt dicht

20 jaar na de instelling van de interne markt beloofden de Europese leiders op 23 oktober om in 12 domeinen vooruitgang te boeken. Deze toezegging betekent de erkenning dat het bevorderen van de economische groei de enige weg is om de economische crisis snel te overwinnen. De eurocommissaris voor Mededinging heeft reeds twee maal de datum waarop het pre-crisisniveau voor staatshulp wordt heringevoerd, moeten uitstellen. Commissaris Barnier onderstreepte dat bij afwezigheid van een kordaat optreden (gaten dicht), we het risico lopen voor meer protectionisme en populisme. (European Voice - ST - 24/11/2011)

Eurozone groeit

Luidens een tweede raming van Eurostat steeg het gecombineerde bruto binnenlands product (bbp) van de zeventien eurolanden in het derde kwartaal 2011 met 0,2% ten opzichte van het tweede kwartaal. Ten opzichte van een jaar terug groeide de economie met 1,4%. (De Tijd - 6/12/2011)

Erasmus for all

De Europese Commissie wil vanaf 2014 een zeven jaar durend programma opzetten voor de uitwisseling van onder meer studenten, leerkrachten, sporters en mensen in beroepsopleiding. Verschillende bestaande Europese uitwisselingsprogramma's (Erasmus, Leonardo da Vinci, Youth in Action) worden samengebracht. Er wordt 19 miljard euro in gestopt, een toename met 70%. (De Standaard - ty - 24/11/2011)

Pessimisme verjagen

Volgens het VBO zitten we nu in een milde recessie. Vooral op Europees niveau moet er een doortastend beleid komen. Daar hoort volgens Rudy Thomaes, gedelegeerd bestuurder VBO, ook een overdracht van bevoegdheden bij. 'Er moeten sociale, fiscale en politieke taboes sneuvelen. In 2012 moeten we eindelijk dat nieuwe hoofdstuk van Europese eenwording schrijven.' (De Tijd - DB - 21/12/2011)

Landbouw en visserij

Gemeenschappelijk landbouwbeleid

De Commissie formuleert nieuwe voorstellen inzake het gemeenschappelijk landbouwbeleid (periode 2014-2020). Liefst 30% van de landbouwsubsidies worden afhankelijk van het respect voor biodiversiteit (minstens drie gewassen telen en 7% van hun land braak laten liggen). Voortaan komt er een plafond van 300.000 euro per jaar. Al vanaf 150.000 euro daalt de subsidiëring. Jonge boeren krijgen flink hogere subsidies. Voor starters is er investeringssteun. Kleine boeren, met

maximaal 3 hectare, kunnen aan alle verplichtingen en administratie verzaken en kiezen voor een vast jaarlijks bedrag van 500 à 1000 euro. Een derde van alle Europese landbouwers kan daarvan profiteren. De productiequota voor suikerbieten worden tegen eind 2016 afgeschaft. De inkomenssteun van Europa aan de Vlaamse boeren zal tegen 2020 reëel 20 procent lager liggen (Boerenbond). De komende jaren is er geen enkele indexering. De onderhandeling zal zeker een jaar duren. (De Tijd - DDW - 12/10/2011)

Overheidsschuldencrisis

ECB slaat fors meer papier in dan Fed

Sinds de ECB het inkoopprogramma van Europees overheidspapier reanimeerde, kocht de ECB bijna zeven keer meer staatspapier in dan de Fed. Toch geeft de evolutie aan dat de ECB de voorbije maanden tegen wil en dank stevig bluswerk heeft verricht, om ervoor te zorgen dat de Italiaanse en Spaanse rente niet ontspoorde. Dat de ECB al doende van de daken schreeuwde dat het geen brandblusser was, waarschijnlijk om Berlijn niet voor het hoofd te stoten, kan die evolutie niet verbergen. Vraag is of de tactiek van de ECB - blussen en tegelijk ontkennen dat je wil blussen - de job van de ECB niet moeilijker maakt. (De Tijd - BS/KS - 12/12/2011)

Wat houdt het akkoord van 9 december in?

Volautomatische sancties voor de landen die zondigen tegen de Europese begrotingsdiscipline. Het Europees noodfonds wordt opgetrokken van 440 tot 500 miljard euro (die drempel wordt ten vroegste in maart 2012 herzien). Het definitieve noodfonds treedt reeds midden 2012 in werking. Het noodfonds krijgt geen banklicentie. Geen 50% bijdrage van privé

banken meer, voor de houders van Grieks schuld papier. De ECB krijgt de controle over het noodfonds in handen. Het noodfonds zal in noodgevallen bij meerderheid kunnen beslissen. De ECB zal niet optreden als brandblusser in de eurocrisis. Euro-obligaties blijven uitgesloten. 200 miljard euro die toegestopt wordt aan het IMF om probleemlanden te helpen, blijft een druppel op een hete plaat (het VK weigert bij te dragen). De lidstaten zullen in hun grondwet een schuldrem inschrijven. Regeringen zullen voortaan hun plannen voor de uitgifte van schuld papier vooraf moeten rapporteren. (De Standaard - NT - 10/12/2011)

Eurozone maatregelen

Tegen maart 2012 zoeken de landen van de eurozone een nieuw verdrag klaar te hebben dat de regeringen zal verplichten een grotere discipline toe te passen op hun openbare financiën. Het zal een intergouvernementeel verdrag worden, buiten de bestaande EU-verdragen, maar dat toch de Europese instellingen zal betrekken in de toepassing van de regels. Er is nog grote onzekerheid over de vraag in hoe ver deze regels een nieuw verdrag vereisen en wat door secundaire wetgeving kan worden gedekt.

Volgens de Commissie kan het merendeel van de maatregelen zonder verdrag worden ingevoerd, alleen de stap naar automatische sancties, voor lidstaten die de regels overtreden, moet in een verdrag worden opgenomen. De financiële markten verwachten veel méér dan het akkoord van 9 december 2011. (European Voice - IW - 15/12/2011)

Wie neemt deel?

Hoeveel niet-eurozone lidstaten zullen aan voorgaand initiatief deelnemen? Het voorafgaandelijk akkoord telt naast de 17 eurolanden: Bulgarije, Letland, Litouwen, Polen en Roemenië. Het VK weigerde elk gebruik van een Europees verdrag. Vier landen hebben grote bezwaren: Tsjechië, Zweden, Hongarije en Ierland. De meest gehoorde argumenten zijn: de regering heeft geen mandaat van het nationale parlement, of een referendum is noodzakelijk. Herman Van Rompuy roept die landen op zo snel mogelijk hun parlementen te raadplegen, omdat het de bedoeling is het verdrag in maart goed te keuren en de ratificatie in juni 2012 te voltooien. (European Voice - IW - 15/12/2011)

Halve oplossing

Op de Europese top van 9 december 2011 in Brussel kwamen de landen van de eurozone overeen tot een nauwere budgettaire unie te komen. De maatregelen van de ECB kwamen al voor een heel stuk tegemoet aan de liquiditeitsproblemen van banken, maar er werd niets ondernomen om de grote risicopremies op overheidsobligaties te doen zakken. Het akkoord van 9 december heeft de kiemen gezaaid voor toekomstige conflicten in Europa. Er zal flink worden gebakkeleid over de opkomst van een Europa met 'twee snelheden' en over de foute economische doctrine, die aan de basis ligt van het voorgestelde budgettaire pact voor de eurozone, stelt George Soros. (De Tijd - 27/12/2011)

Het vermoeide model

De opdracht voor de Europese leiders in 2012 is simpel. Allereerst moet de eurocrisis

worden bedwongen. De schier eindeloze reeks eurotoppen moet worden onderbroken door een daadkrachtig plan dat de muntunie redt. En dat de overheidsschulden op termijn weer beheersbaar maakt. De tweede opdracht is even dwingend. Het vermoeide Europese model danig stimuleren dat weer aangeknoopt kan worden met de groei. Dat is de enige manier om te voorkomen dat Europa helemaal van het wereldtoneel wordt weggeblazen. Om de trend - waar Europa steeds meer in de buitenbaan wordt geduwd - te keren is er nood aan een krachtadig en eensgezind Europees economisch beleid en moeten de economische banden worden aangehaald met die landen waar nog groei zit. In dat opzicht is 2012 een cruciaal jaar voor de Europese toekomst. (De Tijd - J. Vanempten - 27/11/2011)

Europese boete voor België

Europees commissaris voor Economie, Olli Rehn, waarschuwde begin november in een formele brief aan de federale regering (in lopende zaken, nvdr) dat de budgettaire en economische prestaties van België ondermaats zijn. Tegen midden december 2011 moeten flinke -structurele- correcties worden aangebracht. Als België niets doet, kan in januari 2012 een boete van 708 miljoen euro worden opgelegd. Ontslagnemend premier Yves Leterme reageerde prompt: 'Het is evident dat we enerzijds het stabiliteitsprogramma moeten respecteren en anderzijds inzake arbeidsmarkt en pensioenen dringend voorbereidende maatregelen moeten nemen.' Zonder bijkomende maatregelen zal het overheidstekort volgens Europa in 2012 oplopen tot 4,6%, ver boven de 3% die het moet zijn. (De Tijd - KVH/DDW - 12/11/2011)

Drie grote ratingbureaus aan banden gelegd?

Uiteindelijk worden de grote drie ratingbureaus toch niet streng aan banden gelegd. Samen beheersen zij 95% van de markt voor kredietadviezen. Ze moeten aan niemand verantwoording afleggen. Het trio hanteert een eigen beoordelingssysteem. Hun advies is helaas niet altijd even onafhankelijk en

betrouwbaar. Eurocommissaris Barnier wil hun macht breken. Zijn collega's commissarissen vijlden echter alle scherpe kantjes van zijn voorstel weg. Ook de tijdelijke opschorting van de kredietrating van eurolanden in moeilijkheden. Europa is van plan banken en andere investeerders te verplichten hun eigen risicoanalyse te maken en daarvoor niet alleen te vertrouwen op de ratingbureaus. Deze zullen dezelfde criteria

moeten hanteren en duidelijk moeten maken hoe ze tot hun conclusies komen. Verder zullen ze de overheden 24 uur op voorhand moeten informeren over een nieuwe (landen) rating, in plaats van 12 uur nu. De ratingbureaus zullen overal in de EU voor de rechter kunnen worden gedaagd als ze zich ernstig misdragen, of grof nalatig zijn. (De Standaard - NY - 16/11/2011)

Euro- en bankcrisis

Kan eurozone uit elkaar spatten?

Volgens sommige economen is het niet onmogelijk dat een land als Griekenland beslist de eurozone te verlaten, ook al ontbreekt het kader voor zo'n actie en zou dat de Griekse economie nog meer pijn doen. Voorts speculeren sommigen erop dat de euroleiders het niet eens zullen raken over een oplossing voor de crisis en de muntunie zullen opdelen, bijvoorbeeld in een zone met de (rijkere) kernlanden en een met de (armere) landen in de periferie. Als dat plaatsvindt spreken economen van een doos van Pandora die dan opengaat. Hoe dit voorkomen? Ten eerste door de ECB onbeperkte vuurkracht te geven om de obligatiemarkt voor overheidsschulden te ondersteunen. Ten tweede moet er een geloofwaardig europroject komen, waarin de lidstaten economisch en budgettair nauwer samenwerken. (De Tijd - PDG - 30/11/2011)

Zijn Europese banken sterk genoeg?

Tegen eind juni 2012 moeten de Europese banken een kernkapitaal van minstens 9% aanhouden. En dat op basis van strengere criteria. Na een nieuwe stresstest, gebaseerd op cijfers van september, blijft het cijfer voor extra kapitaal steken op 115 miljard euro. Bijna de helft daarvan zouden de Griekse en Spaanse banken moeten ophalen. (De Standaard - 9/12/2011)

Bankliquiditeiten geplaatst bij de ECB

Europese banken hebben afgelopen weekend 332,7 miljard euro liquiditeiten bij het 24-uursloket van de ECB ondergebracht. Dat is het hoogste bedrag sinds juni 2010. De actie van de Europese banken wijst op een nieuw teken van wantrouwen in het banksysteem. Het grote gestalde bedrag toont aan dat de banken elkaar wantrouwen en hun geld liever bij de ECB onderbrengen dan het op de interbankenmarkt tegen een hogere rente aan elkaar uit te lenen. (De Tijd - JVH - 5/12/2011)

Banken dumpen staatspapier

Buitenlandse banken zijn volop bezig met het dumpen van staatspapier uit de Europese probleemlanden. Een aantal banken heeft de voorbije drie maanden vooral hun blootstelling aan Zuid-Europees staatspapier gevoelig verminderd. Maar ook Belgisch staatspapier gaat steeds vaker de deur uit. Alleen blijven die verkooporders voorlopig onder de radar. De meeste banken communiceren uitsluitend over hun blootstelling aan de PIIGS-landen. (De Standaard - 22/11/2011)

Eerst schuldcrisis ipv bankcrisis?

Economen merken op dat Europa eigenlijk de prioriteit moet geven aan de schuldcrisis in plaats van de bankcrisis, aangezien de tweede een uitvloeisel is van de eerste. 'Maar als de politici de schuldcrisis kunnen aanpakken, doen ze meteen een grote

stap in de oplossing van de bankcrisis. Dus, tenzij de Europese Unie via de ECB of het noodfonds Italiaanse obligaties wil blijven opkopen, zullen de beleggers op een bepaald moment weer op de schuldenproblemen focussen. Feit is dat Italië zonder de ECB nu al niet meer bij de markten kan aankloppen, stelt Gary Jenkins van Evolution Securities. (De Tijd - SR/KS - 5/10/2011)

Ontwikkelingen belangrijk voor onze toekomst (1)

Jean-Claude Trichet, voormalig voorzitter van de ECB gaf volgende bedenkingen: 'Ik ben ervan overtuigd dat het Europa van de toekomst een nieuw soort institutioneel kader zal hebben, met daarin een Europees ministerie van Financiën. Dat ministerie zou toezien op het budgettair beleid (van de lidstaten) en het concurrentiebeleid en kan zo nodig een 'tweede fase' opleggen (voor landen die hun beleidsdoelen missen). Bovendien zou het ministerie instaan voor de gebruikelijke uitvoerende verantwoordelijkheden voor supervisie en regulering van de financiële sector. Tot slot zou dat ministerie de eurozone vertegenwoordigen in internationale financiële instellingen. De persoon die dit ministerie zal leiden, moet direct worden verkozen door de bevolking van de eurozone. Dat ministerie zou echter maar één onderdeel zijn van het toekomstig institutioneel kader van Europa. Naarmate er soevereine bevoegdheden worden gedeeld, zou de Europese Raad evolueren naar een EU-senaat, met het Europees Parlement als lagerhuis. Op dezelfde wijze zou de Europese Commissie de uitvoerende macht kunnen worden, terwijl het Europees Hof van Justitie de rol van de rechterlijke macht op zich neemt. De grootste zwakte van Europa was de aard van zijn

institutioneel kader - met in het bijzonder de onevenredigheid tussen zijn economisch en begrotingsbeleid enerzijds en de onderlinge verbondenheid van economieën, die één markt en één munt delen anderzijds', concludeert Trichet. (De Tijd - 31/12/2011)

Ontwikkelingen belangrijk voor onze toekomst (2)

Een woordvoerder van de CDU (Duitse christen-democraten) verklaarde dat zijn partij een moedige hervormingsvisie heeft op de hervorming van de EU: verkiezing van de voorzitter van de Europese Commissie, een tweekamersysteem en gelijktijdige Europese verkiezingen in heel de EU. De FDP (Duitse liberalen) stelt voor op korte termijn beperkte verdragswijzingen door te voeren, teneinde de euro te versterken en op langere termijn verder reikende verdragswijzingen te laten plaatsvinden, die noodzakelijk en wenselijk zijn. (European Voice - TK - 17/11/2011)

'Super' eurocommissaris

De Duitse bondskanselier noemt het Nederlandse voorstel voor een speciale eurocommissaris die waakt over de begrotingsdiscipline en de stabiliteit van de euro een 'interessante idee'. Den Haag stelt voor dat er een aparte eurocommissaris komt met zeer ruime bevoegdheden. Hij moet toezien op de naleving van gemaakte begrotingsafspraken en ook maatregelen kunnen afdwingen als landen hun verplichtingen verzaken. Nederland pleit voor financiële sancties en zelfs voor uitsluiting uit de euro. Ook België en Finland staan positief tegenover het Nederlandse voorstel. Tot nog toe wilde Berlijn de Commissie daarin niet de belangrijkste rol toekennen. (De Tijd - 7/10/2011)

Energiebeleid

OPEC verhoogt productiequota

De OPEC heeft beslist de olieproductie voor 2012 grotendeels stabiel te houden. De officiële quota gaan wel omhoog, om ze in lijn te brengen met de realiteit. Het vorige plafond van 24,48 miljoen vaten per dag

(afpraak uit 2008) wordt verhoogd naar 30 miljoen vaten nu. Over hoeveel elk land mag oppompen, nam het kartel geen beslissing. Met de beslissing komt het kartel tegemoet aan de grote oliebruikers. (De Tijd - KD - 15/12/2011)

Pijpleidingen schaakspel in Centraal-Azië

De Bulgaarse regering schrapt de Burgas-Alexandroupolis oliepijpleiding. Anderzijds roept zij de South Stream gaspijpleiding uit als van nationaal belang en dus ontvankelijk voor een reeks gunstige voorwaarden. Het Russische Gazprom is de leider in dit project. De transkaspische gaspijpleiding (doorheen de zuidelijke Caucasus) is het voorwerp van druk diplomatiek overleg. Iran, Rusland en Kazakstan zijn er fel tegen gekant (omdat hun alternatieve noordelijke route hierdoor schade ondervindt). Ze willen de belangrijkste leveranciers van de Europese markt blijven. Aan de andere kant zijn er Turkmenistan, Azerbeidzjan en de EU die samen pleiten voor een route, die niet over Rusland loopt. Voor het eerst stelt de EU voor deze infrastructuur te zullen steunen. Azerbeidzjan en Turkmenistan zoeken hun verkopen te diversifiëren. Ze aanzien de EU als een stabiele en kapitaalkrachtige markt.

Turkmenistan bouwt reeds aan een 300 km lange gaspijpleiding naar de Kaspische zee. Het bouwconsortium van de Nabuccoppijpleiding wacht nog op de keuze door Azerbeidzjan (onder drie alternatieve voorstellen), alvorens het 'open seasons process' in gang te zetten, namelijk het verwerven van de vaste toezegging van gegarandeerde gaslevering door Azerbeidzjan. (New Europe - 5/11/2011)

Akkoord tussen 12 grootste gasleveranciers

Op 16 november kreeg Rusland in Doha de steun van het machtige Gas Exporting Countries Forum (GECF) om een faire prijs te bekomen voor gasexporten, een prijs die steunt op een gas tot olie-indexering. Deze steun betekent niet dat hiermee een gas-OPEC tot stand komt. Gazprom streeft wellicht geen wereldwijde gasprijs na. Gazprom's prijzen liggen doorgaans hoger dan de wereldprijzen. (New Europe - 20/11/2011)

Groei en werk

Europese groeimotor stokt

De Europese economie stevent in ijtempo af op een recessie. Dat bleek uit cijfers van het onderzoeksbureau Markit. De aanslepende schuldencrisis vreet het vertrouwen bij consumenten en bedrijven weg. Investerings worden uitgesteld en niet-essentiële uitgaven worden fors teruggeschroefd. De verslechtering beperkt zich niet tot de periferie, maar ook Frankrijk en Duitsland worden aangetast. (De Tijd - KVS - 25/10/2011)

oktober 2011 zonder werk, of zowat 16,29 miljoen mensen. Dat cijfer staat in schril contrast met Duitsland, waar de werkloosheidsgraad in november is teruggevallen tot 6,9%. Het zwaarst getroffen is Spanje, waar 22,8% van de beroepsbevolking geen job heeft. In de hele Europese Unie bedroeg de werkloosheid in oktober 9,8%. De Belgische werkloosheidsgraad is in oktober met 0,1% gedaald tot 6,6%. België gaat daarmee tegen de Europese trend in. (De Tijd - EM - 30/11/2011)

Werkloosheid eurozone nooit hoger

De werkloosheid in de eurozone heeft het hoogste niveau in meer dan 12 jaar bereikt. Liefst 10,3% van de beroepsbevolking zat in

Justitie en Binnenlandse Zaken EU

Bom onder Dublin II

Het Europees Hof van Justitie heeft beslist dat een asielzoeker wiens asielaanvraag volgens de Dublin-conventie behandeld moet worden in de lidstaat waar hij of zij Europa is binnengekomen, uitlevering naar dat land kan weigeren als de lidstaat in kwestie geen adequate opvang of billijke asielprocedure kan garanderen. Deze uitspraak komt er na een vraag van Britse en Ierse hoven die zaken behandelden waar asielzoekers hun uitwijzing naar Griekenland weigerden op basis van artikel 3(2) van de Dublin-conventie. (Vlevo - 22/12/2011)

Lijst met veilige landen

Het (Belgische) federale parlement heeft het licht op groen gezet voor een wetsontwerp dat voor asielzoekers een lijst met veilige landen invoert. Het gaat om landen wiens onderdanen nauwelijks of geen kans maken om in België asiel te krijgen. Dat is zo voor de Balkan of Armenië. Ook lidstaten uit de EU worden als veilig beschouwd. De regeringsbeslissing zet een Europese terugkeerrichtlijn om. Uitgeprocedeerden hebben voortaan dertig dagen om vrijwillig het land te verlaten. Wie dat weigert, zal gedwongen het land worden uitgezet. (De Standaard - 25/11/2011)

Eén aanvraagprocedure voor niet-Europeanen

Migranten van derde landen die legaal in de EU werken, krijgen vergelijkbare rechten als EU-burgers wat betreft arbeidsvoorwaarden, pensioen, sociale zekerheid en toegang tot publieke diensten. Dit is geregeld in een nieuwe 'één aanvraagprocedure'-wet die het Europees Parlement heeft aangenomen. De nieuwe richtlijn regelt bovendien dat via één procedure zowel werk- als verblijfsvergunning aangevraagd kunnen worden. (Vlevo - 11/2011)

Strengere aanpak toestroom Roma

De Kamer besliste dat burgers, die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar België komen, geen steun meer van het OCMW krijgen tijdens de eerste drie maanden van hun verblijf. Daarnaast wordt de opvang beperkt tot de eerste asielaanvraag. Die maatregel moet misbruik tegengaan, want momenteel krijgt ook iemand die voor de tiende keer een aanvraag indient, een bed toegewezen. Wie over voldoende middelen beschikt, krijgt geen opvang meer. (De Tijd - BM - 29/10/2011)

Met vingerafdruk toegang tot Schengen

Wie naar Europa reist met een Schengen-verblijfsvisum voor een korte termijn, zal voortaan heel snel geïdentificeerd kunnen worden, de klok rond. De fraude met dergelijke verblijfsvisa zal serieus worden ingedijkt. Het visa-informatie-systeem (vis) is eindelijk in werking gezet, vele jaren na de goedkeuring ervan op politiek niveau. De 2500 buitenlandse consulaten zullen binnen de twee jaar worden uitgerust met scanners om een Schengen-visum met de juiste biometrische gegevens af te kunnen leveren. Nu worden jaarlijks 13 miljoen Schengen-visa uitgereikt voor toegang tot een van de 25 Schengen-landen. (De Tijd - KVH - 12/10/2011)

Tijdelijke herinvoering grenscontroles

Op 24 juni II. besteedden de Europese regeringsleiders welgeteld één uur aan het controversiële migratiebeleid van de Unie. Ze stemden in met de tijdelijke herinvoering van grenscontroles in de Schengenzone, in antwoord op een krachtige migratiedruk. Maar ze maakten tegelijkertijd duidelijk dat

deze maatregel maar kan worden ingezet in geval van nood. (European Voice - TV - 30/06/2011)

Misdaadbestrijding

De bevolking verwacht dat criminelen zich niet achter grenzen kunnen verschuilen door van de gaten in de wetgeving gebruik te maken. Een Eurobarometer enquête kwam tot de bevinding dat 31% van de Europese bevolking vindt dat misdaadbestrijding een politieke prioriteit in het toekomstig Europa moet worden. Misdaad in Europa kost ongeveer 223 miljard euro per jaar. De Commissie is overtuigd dat de EU een belangrijke rol kan spelen in de misdaadbestrijding als haar eigen beleid en regelgeving beter kan worden uitgevoerd. De mededeling van de Commissie heet: 'Naar een EU anti-misdaadbeleid.' Voor het eerst formuleert de Commissie een strategie en de principes bij het gebruik van EU anti-misdaadwetgeving. Het uitspreken van sancties zal Europese regels doelmatiger maken. De Commissie zal in samenwerking met het Europees Parlement en de Raad een gemeenschappelijke modeltaal ontwikkelen, die kan worden gebruikt in toekomstige anti-misdaadwetgeving, om zodoende consistentie en coherentie te verzekeren. (Commissie - 23/09/2011)

ECRM

Een overeenstemming is in het zicht over de toetreding van de EU tot de Europese Conventie voor de Rechten van de Mens. Na

een jaar onderhandelen werd een tekst geformuleerd, die poogt om de complexe relatie van de EU met de Raad van Europa te stroomlijnen. Het Verdrag van Lissabon bepaalt dat de EU moet toetreden tot deze Conventie, teneinde de rechten van de Europese burgers te vrijwaren. In de ontwerpovereenkomst staat dat de EU de aanbevelingen van de Raad van Europa kan volgen. Ook het Europese Hof van Justitie, samen met de nationale rechtbanken, zullen hierbij worden betrokken. De EU zal ook een zetel verwerven in het besluitvormingsorgaan van de Raad van Europa. (European Voice - CB - 28/07/2011)

Spanje kan Roemenen weigeren

De Europese Commissie geeft Spanje de toestemming Roemeense werknemers de toegang tot de arbeidsmarkt te ontzeggen. De 'dramatische werkgelegenheidssituatie' in Spanje noopte de Commissie ertoe, bij hoge uitzondering, een inperking van het vrij verkeer van werknemers - één van de heilige principes van de Europese Unie - toe te staan. (De Tijd - 12/08/2011)

Richtlijn tegen kindermisbruik

De Raad en het Europees Parlement zijn tot een consensus gekomen over een voorstel van richtlijn tegen kindermisbruik, de uitbuiting van kinderen en tegen kinderpornografie. De richtlijn zal ongeveer 20 misdaden harmoniseren en hoge straffen opleggen. (Vleva - 1/07/2011)